

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

כב' השופטת אסתר הלמן, ס. נשיא - אב"ד

כב' השופטת יפעת שטרית

כב' השופט סאאב דבור

אורי אור קמארי

המערער

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה

ערעור על החלטת בית משפט השלום בקרית שמונה (כב' השופט מורן מרגלית) בת"פ 14-06-19714

מיום 01/03/17

נוכחים: בשם המערער: עו"ד תומר שוורץ

בשם המשיבה: עו"ד ליאורה חילו

המערער בעצמו

פסק דין

כב' ס. הנשיא, השופטת אסתר הלמן, אב"ד

1. נגד המערער הוגש כתב אישום, אשר ייחס לו ביצוע עבירה של איומים בהתאם לסעיף 192

לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: "חוק העונשין").

על פי כתב האישום, ביום 26.1.14 שוחח המערער בטלפון עם סוכן מכירות של ספק, המספק

סחורה לעסק, שבבעלות המערער (להלן: "המתלונן"). במהלך שיחה זו, ועל רקע סכסוך עסקי

בינו לבין המתלונן, איים המערער על המתלונן באומרו לו את הדברים הבאים:

"אתה מביא אותי למצב, תאמין לי אני אבוא אליכם, אני אהפוך לכם

את החיים וגם לך וגם ליורם, תגיד לו את זה ממני, אם הוא רוצה

להתנהג איתי בצורה הזאת, אני אזיין לכם את הצורה, אתה חושב

שתסתובב ככה במדינת ישראל ככה חופשי, תגיד יא בן זונה אני אזיין

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

לך את הצורה, יא חתיכת מניאק מסריח, אני אחתוך לך את הראש
לארבע יא חתיכת בן זונה מסריח יא חתיכת מניאק, יא חתיכת בן זונה
אתה תזכור את המילים שאני אמרתי לך יא חתיכת בן זונה יא חתיכת
מניאק, אני אראה לך מה זה להאכיל חרא, אתה לא יודע מה זה שאני
מאכיל מישהו חרא".

2. בפתח ההליך העלה המערער טענות מקדמיות בהתאם לסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי
[נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ"), וביקש לבטל את כתב האישום שהוגש
כנגדו. בתמצית אומר, כי המערער טען לקיומה של אכיפה בררנית, המקימה "הגנה מן הצדק"
וכנגד סבירות שיקול הדעת של התביעה בהחלטה להעמידו לדין ובהחלטה שלא לערוך לו
הסדר מותנה, כפי שיפורט בהמשך. בקשתו נדחתה בהחלטה מיום 8.11.15. בעקבות כך, ותוך
שהמערער עומד על טענותיו, הושג הסדר טיעון, במסגרתו, הודה המערער בעובדות כתב
האישום. ההסדר כלל גם הסכמה, לפיה, המערער ישלח בטרם הרשעתו לקבלת תסקיר
מטעם שירות המבחן, כשהמשיבה התחייבה לקבל המלצות התסקיר, באם התסקיר יהיה
חיובי וימליץ על הימנעות מהרשעה בדין. עוד הוסכם כי אם התסקיר יהיה שלילי הטיעון
לעונש יהיה חופשי.

3. לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן, אשר לימד על כך שמדובר במערער כבן 53, נעדר כל
מעורבות קודמת בפלילים, שניהל אורח חיים נורמטיבי ואשר קיבל אחריות למעשיו והביע
חרטה עליהם, אימץ בית המשפט קמא את המלצת שירות המבחן, לשלב את המערער בהליך
טיפול במסגרת צו מבחן, כדרך להפחתת הסיכון להישנות עבירות, וכן להימנע מהרשעתו,
במטרה שלא לפגוע באופן ממשי בעבודתו, בהיותו המפרנס העיקרי במשפחתו.

4. בהחלטתו, נתן בית המשפט קמא דעתו, בנוסף, לנסיבות המקרה ולחומרה שבהן, ומאידך,
לנסיבות העומדות לזכות המערער, שכללו בין היתר, את הודאתו המהירה, לקיחת האחריות
והבעת החרטה. עוד ניתן משקל לעמדתו של המתלונן, אשר קיבל את התנצלותו של המערער
והביע חוסר עניין בהטלת עונש כלשהו עליו.

5. נוכח האמור, נמנע, כאמור, בית המשפט קמא מהרשעתו של המערער בעבירה שביצע והסתפק
בהטלת צו מבחן למשך 18 חודשים, במהלכם הוא חויב לעמוד בפיקוח שירות המבחן ולבצע
את כל אשר יוטל עליו.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 17-04-22160 קמארי נ' מדינת ישראל

6. הערעור שבפנינו מכוון אך כנגד ההחלטה שלא לבטל את כתב האישום, מן הנימוקים שהציג המערער בפני בית המשפט קמא, בהתבססו, בין היתר, על נתוני משטרת ישראל, הנוגעים למספר התיקים בעבירת איומים, אשר נסגרו מחוסר עניין לציבור. בהודעת ערעור מפורטת ומרחיבה חזר בא כוחו של המערער על הטענות, שלעמדתו, צריכים היו להביא לביטולו של כתב האישום שהוגש כנגד מרשו.

הרקע:

7. כתב האישום הוגש כנגד המערער ביום 11.6.14. ביום 1.9.14 פנה המערער לתביעה בבקשה לבטל את כתב האישום ולערוך עימו הסדר מותנה. בקשתו נענתה בשלילה, מן הטעם שעבירת האיומים איננה נמנית בין העבירות שבסעיף 67א. עד 67יב. לחסד"פ.

8. לשם ביסוס טענותיו, לקיומה של אכיפה בדרנית, הגיש ב"כ המערער בקשה לגילוי חומר חקירה וכן עתר לקבלת מידע בהתאם לחוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998, (להלן: "חוק חופש המידע"), הנוגע למספרי התיקים, בהם הוגשו כתבי אישום בעבירת איומים בלבד. נתונים אלה, הציג המערער בפני בית המשפט קמא וביקש ללמוד מהם על קיומה של מדיניות עקבית וברורה, לפיה, ברובם המכריע של המקרים לא הוגשו כתבי אישום בעבירה של איומים בלבד. לטענת המערער, מנתונים אלה עולה כי רק ב- 7% מתיקי החקירה הנפתחים בחשד לאיומים, הוגשו כתבי אישום. בנוסף, ניתן ללמוד מן הנתונים כי בכל שנה במהלך השנים 2010 עד 2015 נסגרו מחוסר עניין לציבור פי 7 עד פי 10 תיקי איומים, ממספר התיקים שבהם הוגשו כתבי אישום.

9. כאמור, בקשתו של המערער לביטול כתב האישום נשענה על שלושה נימוקים, חלופיים, שלגישתו, כל אחד מהם צריך להוביל לקבלת הבקשה:

א. קיומה של "הגנה מן הצדק", בהתאם לסעיף 149(10) לחסד"פ, בשל כך שהמשיבה נקטה ב"אכיפה מפלה", כאשר החליטה להגיש נגדו כתב אישום.

נקודת המוצא של המערער הינה כי עבירת האיומים, המיוחסת למערער, על פי נסיבותיה, נמצאת ברף הנמוך יותר של המקרים, ולא נלוות לה נסיבות מחמירות. במקרים מסוג זה, כך נטען, המדיניות היא להורות על סגירת התיקים מחוסר עניין

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

לציבור. במונח "נסיבות מחמירות" כיוונה ההגנה לרשימה לא סגורה של מקרים, כמו: איום כלפי בני משפחה, איום כלפי עובד ציבור, איום "מתגלגל" או איום שהוביל למעשה פיסוי, איום ממשי פנים אל פנים ו/או באמצעות כלי נשק, או איום ע"י עבריין. ההגנה הפנתה לטבלת הנתונים, שנאספו על ידה, וטענה כי המדיניות בתיקים הנכללים בקבוצת השוויון, הינה, ככלל, לסוגרם מחוסר עניין לציבור.

המערער ביקש לתמוך טענתו לקיומה של אכיפה בררנית, בנוסף, בהעדרן של הנחיות לגבי מדיניות העמדה לדין וסגירת תיקים בעבירת האיומים. הוא הפנה והסתמך על מאמרה של כב' השופטת דפנה ברק - ארז "אכיפה בררנית: מן הזכות לסעד", בו ציינה, בין היתר, כי "דרך פעולה נוספת העשויה לסייע למי שסובל מאכיפה בררנית, תוך עקיפת הצורך להוכיח הפליה בהשוואה למקרים אחרים, יכולה להתבסס על הטענה שאכיפה חלקית ללא קריטריונים היא פסולה כשלעצמה. הקשר בין הסוגיות הוא ברור. מאחר שאכיפה ללא קריטריונים צפויה להיות לא שוויונית".

על פי הנתונים שהציג, טען המערער כי מרביתם המכריע של התיקים, בהם ישנן ראיות לביצוע עבירה של איומים, נסגרים בעילה של "חוסר עניין לציבור" ורק בחלקם הקטן מוגשים כתבי אישום, מבלי שיש הנחיה או קריטריונים להבחנה זו. לעמדת ההגנה, אי קביעת פרמטרים ספציפיים לטיפול בעבירת האיומים אינה מידתית, היא אינה סבירה ופוגעת בעקרון השוויון. ההגנה הפנתה ונסמכה גם על הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.1002 (51.051) (להלן: "הנחיית היועץ המשפטי לממשלה"), שכותרתה: "הצורך בקביעת מדיניות מרכזית של חקירה ותביעה בתחום העונשין הכלליים החלים- על הקביעה וההפעלה של המדיניות", בפרט לסעיפים 2 ו-3 העוסקים בסיבות לנחיצותן של הנחיות להפעלת שיקול הדעת, על ידי התביעה, לסעיף 4 העוסק בצד הפרקטי, וסעיף 9 להנחיה, הקובע כי: "בדרך כלל, מן הראוי לתת פרסום למדיניות שנקבעה, אלא אם קיימים טעמים מיוחדים של טובת הציבור, המצדיקים הימנעות מפרסום המדיניות, או פרטים מסוימים של המדיניות, לגבי עבירה מסוימת".

הואיל ולפי הנתען, הנחיה זו איננה מיושמת בפועל, ביחס לעבירה של איומים, אף שמאפייניה מצדיקים קביעת מדיניות לגבי המקרים, בהם יש להעמיד לדין בעבירה זו, גורס המערער כי על בית המשפט לקבוע כי היעדרה של מדיניות מעביר למדינה

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

את הנטל להוכיח שהאכיפה לא הייתה מפלה. בהקשר זה הפנה הסנגור לפסיקה שהכירה בטענה דומה (ת"פ 45151-10-12 **מדינת ישראל נ. שמחון**). המערער הפנה גם לשורה של הנחיות, שקבעו את מדיניות הטיפול בעבירות נפוצות, כמו מדיניות התביעה בהעמדה לדין בעבירות ביגמיה, העמדה לדין של הורים על הזנחת ילדיהם, העמדה לדין של מלווה לנהג חדש ועוד. בנסיבות אלה, נטען, כי הוכח שנפל פגם בהחלטת התביעה, משום שהיא אינה מבוססת על קריטריונים, ולחלופין, היעדר הקריטריונים מעביר את הנטל אל המדינה להוכיח כי האכיפה איננה מפלה.

ב. אי סבירות שיקול הדעת של התביעה בקבלת ההחלטה להעמיד את המערער לדין (על פי דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים). בטיעון זה הזמין ב"כ המערער את בית המשפט לבחון את שיקול דעתה של התביעה, על פי קריטריונים מנהליים, לרבות שיקולים רחבים הנוצצים באינטרס הציבורי, ובכללם חובת השלטון לכבד את עקרון השוויון.

ג. אי חוקיות החלטת התביעה שלא לשקול עריכת הסדר מותנה עם המערער, טרם הגשת כתב האישום או לבטל את כתב האישום וצעידה במסלול החלופי של הסדר מותנה. בהקשר זה תקף המערער את החלטת היועץ המשפטי לממשלה, במסגרת הנחייה מס' 4.3042, שעניינה, **הפעלת תיקון 66 לחוק סדר הדין הפלילי - "הסדר מותנה"**, ולפיה, כל עוד לא יוחלט אחרת, התביעות של המשטרה אינן רשאיות לערוך הסדרים מותנים. (בהודעת הערעור צוין, כי נימוק זה איננו נכלל בערעור, מאחר והחל ממרץ 2016, ניתן לערוך הסדר מותנה בעבירות איומים (ובלבד שלא בוצעה בתוך המשפחה). המערער הפנה בבקשתו להחלטות שניתנו על ידי הפרקליטות לערוך הסדרים מותנים בעבירות איומים בנסיבות מחמירות, שיוחסו לשוטרים, ונערכו באמצעות מח"ש, אשר לה הותר לערוך הסדרים מותנים בעבירות איומים, גם טרם שינוי החלטת היועץ המשפטי לממשלה.

10. בית המשפט קמא דחה את הבקשה, מן הנימוקים הבאים:

א. ביחס לטענה לקיומה של אכיפה בדרנית, בחן בית המשפט קמא את הנתונים שהוצגו על ידי הסנגור וקבע כי עולה מהם שבין השנים 2010 ועד למחצית הראשונה של שנת 2015 נפתחו **131,887** תיקים שעניינם ביצוע עבירת איומים. מתוך כמות זו, **76,968** תיקים נסגרו בעילה של חוסר עניין לציבור וב- **10,117** תיקים הוגשו כתבי אישום.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

עוד צוין, כי מתוך הנתונים הסטטיסטיים האלה לא ברור כיצד הסתיים הטיפול ב-
44,802 התיקים הנותרים. לפיכך, ומשאלו הם פני הדברים, נקבע כי טענת הסנגור,
לפיה הוגשו כתבי אישום רק ב- 7% מתוך כלל התיקים איננה מדויקת כלל ועיקר.
ניתוח הנתונים, לשיטתו של בית המשפט קמא מראה כי מתוך 87,085 תיקים אשר
הטיפול בהם הסתיים, הוגשו כתבי אישום ב- 10,117 תיקים דהיינו, 11.6%. על כל
פנים, נקבע כי גם אם היה מקום לקבל את טענת הסנגור לעניין היקף התיקים אשר
הסתיים בהגשת כתב אישום, מתוך כלל תיקי החקירה, לא היה בכך כדי לבסס
קיומה של אכיפה בררנית, שכן המדובר בהיקף תיקים לא מבוטל, אשר במסגרתם
הוגשו כתבי אישום בגין עבירות הזהות לזו, אשר בגינה הוגש כתב האישום דנן כנגד
המערער.

בית המשפט קמא הוסיף כי בניגוד למשתמע מטיעוני ההגנה אין המדובר בעבירה
נדירה, אלא בעבירה אשר נידונה בתכיפות גבוהה בתיקים שונים המתנהלים בבתי
המשפט, ומשכך, הרי שאין די בהצבעה על הנתונים הנזכרים לעיל כדי להביא לקבלת
טענת ההגנה לעניין זה.

מעבר לכך, קבע בית המשפט קמא כי לא עלה בידי ההגנה להצביע על קיומו של מניע
פסול מצד המשיבה בהחלטה להעמידו לדין. בתוך כך, דחה בית המשפט קמא את
הטענה כי אי התווייתה של מדיניות בנוגע להגשת כתבי אישום בעבירה של איומים
כשלעצמה, עולה כדי מניע פסול, שרירות, או למצער, התנהגות רשלנית של התביעה
כנזכר בפסיקה. לעניין זה התקבלה טענת המשיבה, לפיה לא הותוותה מדיניות כזו
ביחס לכל אחת ואחת מן העבירות המנויות בספר החוקים ואין בכך כדי לפגוע
בחזקת תקינות המעשה המנהלי ממנו היא נהנית.

בית המשפט קמא התייחס לפסיקה הרלוונטית וציין כי אף שבמסגרת ע"פ 6328/12
מדינת ישראל נ' פרץ (10/09/2013), (להלן: "פסק דין פרץ") נקבע כי יתכנו מקרים
בהם ניתן יהיה לבסס פגיעה בשוויון אף מבלי להצביע על מניע פסול, אין בכך כדי
לסייע לטענת ההגנה כאן, מאחר ולא שוכנע כי קיימת פגיעה בשוויון בין המערער
לבין נאשמים אחרים בעבירה דומה. בשל האמור, נדחתה גם טענת ההגנה להיפוך
נטל ההוכחה בהתקיימותה של ההגנה.

ב. כך גם נדחתה הטענה השנייה של ההגנה, אשר התבססה על דוקטרינת הביקורת
המנהלית בפלילים, מששוכנע בית המשפט קמא כי שיקול דעתה של המשיבה,

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

בהחלטה להעמיד לדין את המערער לא הייתה בלתי סבירה ובשים לב לחזקת התקינות, ממנה נהנית הרשות המנהלית. נקבע כי, מלבד הטענה לעניין היעדר הנחיות פנימיות בקשר להעמדה לדין בעבירת האיומים, אשר נדחתה והטענה לאכיפה בררנית, אשר אף היא לא התקבלה, הרי שלא עלה בידי ההגנה להצביע על פגם כלשהו, שיכול להצדיק צעד חריג של התערבות בשיקול דעתה של התביעה המסור לה על פי דין.

ג. בית המשפט קמא דחה גם את טענת המערער, לפיה היה על המשיבה לנקוט בדרך חלופית, על ידי סגירת התיק בהסדר מותנה. נקבע כי טענה זו מושתתת על שני נדבכים:

הראשון, עניינו בתקיפת חוקיות החלטת היועמ"ש, לפיה בשלב זה אין להחיל את הוראות החוק על עבירות המצויות בסמכות התביעה המשטרתית והנדבך השני, הינו חיוב המשיבה לקבוע במקרה דנן כי יש מקום לסיים את התיק בהסדר מותנה. בית המשפט קמא קבע כי במצב הדברים, הנובע מהנחייתו של היועמ"ש, המערער איננו מופלה לרעה ביחס לנאשמים אחרים, להם מיוחסת אותה עבירה, ולא נשקלת האפשרות לסיים את ההליך כנגדם בהסדר מותנה. יתרה מכך, מטיעוני המשיבה למד בית המשפט קמא, כי אף בהיעדר הנחיית היועמ"ש הנזכרת לעיל, לא היה מקום לשיטתה, לסיים את ההליך בהסדר מותנה, בשל חומרת העבירה ונסיבות ביצועה. צוין, למעלה מן הדרוש, כי לא נמצא מקום במסגרת הליך זה לבחון את חוקיות החלטת היועמ"ש, ובכל אופן, לאור עמדת המשיבה, לא יהיה בכך כדי לשנות את התוצאה, שלפיה דין הטענה להידחות.

נימוקי הערעור

11. המערער שב וטוען, כי יש להורות על ביטול כתב האישום שהוגש כנגדו, על סמך הטענה לקיומה של אכיפה בררנית. לטענתו, שגה בית המשפט קמא, כאשר קבע כי הטענה שרק ב- 7% מתוך התיקים הוגשו כתבי אישום, איננה מדויקת כלל ועיקר. המערער מחדד ומבהיר כי ביקש נתונים לגבי מספרי התיקים שנסגרו מחוסר מעניין לציבור, לצד מספר התיקים בהם הוגשו כתבי אישום. ברור מכך כי 45,000 התיקים, שבית המשפט קמא תהה מה עלה בגורלם, נסגרו בעילות האחרות, העדר ראיות מספיקות או העדר אשמה. ב"כ המערער הדגיש עוד, כי הנתונים לגבי מספרי

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

- התיקים שנסגרו מחוסר עניין לציבור, מכילים הן את קבוצת השוויון והן את התיקים בהם נחקרו עבירות איומים בנסיבות מחמירות, לכן המסקנה בדבר אכיפה בדרגת ביחס לקבוצת השוויון היא אף ברורה יותר.
- ב"כ המערער מוסיף, כי מול הנתונים שהציגה ההגנה, נמנעה המשיבה מלהציג, ולו כתב אישום אחד, שהוגש בנסיבות דומות, בעבירת איומים בלבד, שלא בנסיבות מחמירות.
12. ב"כ המערער טוען כי שגה בית המשפט קמא, גם כאשר קבע כי לא מתעורר כל קושי מאי התווייתה של מדיניות בסוגיית הגשת כתבי אישום בעבירה של איומים. בית המשפט קמא קיבל את עמדת התביעה וקבע כי לא בכל עבירה בספר החוקים הותוותה מדיניות ואין בכך כדי לפגוע בחזקת התקינות המנהלית, ממנה היא נהנית. ההגנה מדגישה, כי לא נטען על ידה שנדרשת מדיניות העמדה לדין בכל אחת מן העבירות. יחד עם זאת, לעמדתה, בעבירה של איומים, שהיא עבירה מסוג עוון, המתבטאת באמירה ולא במעשים, המערבת סוגיות חוקתיות כמו הגבלת חופש הביטוי, ושבמרבית המקרים לא מוגש בגינה כתב אישום, מתחייב גיבוש של מדיניות העמדה לדין.
- ההגנה מפנה גם לפסיקת בית המשפט העליון, באשר לחשיבותה של מדיניות בעניין העמדה לדין ולפסיקה הרלוונטית (בפרט פסק הדין שניתן בעפ"ת 44918-12-16 **מדינת ישראל נ. גבאי** (23.3.2017)).
- בעת הדיון הוסיף ב"כ המערער (תוך הפנייה לאסמכתאות), כי מאז שנת 2015 הוא נמצא במגע עם לשכת היועץ המשפטי לממשלה ופרקליט המדינה, אליהם פנה על מנת שיפעלו לגיבוש הנחיות להעמדה לדין בעבירה של איומים. ביום 20.4.17 קיבל הודעה כי לאחר בחינת הדברים, על דעת פרקליט המדינה, הוחלט כי יש מקום לקדם גיבוש הנחייה כזו ועם סיום ההליך היא תפורסם ברבים כמקובל.
13. המערער טוען עוד כי בית המשפט קמא שגה כאשר לא נתן דעתו למקרים ספציפיים, אליהם הפנה המערער, בהם נערך הסדר מותנה עם נאשמים שוטרים, בעבירות איומים חמורות, והמערער הופלה לעומתם.
- בהודעת הערעור, (ובהודעה משלימה לאחר הדיון בערעור), הפנה ב"כ המערער למקרים בהם נערכו הסדרים מותנים בעבירות איומים במקרים דומים, או אף כאלה שבוצעו בנסיבות מחמירות, כמשמעותן לעיל, מאז שונתה ההנחיה במרץ 2016. להנחתו, תיקים שנסגרו בעבר

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

בהעדר עניין לציבור, מחוסר אפשרות לערוך הסדר מותנה, באים היום לסיומם באמצעות
מנגנון ההסדר המותנה.

14. המערער טוען עוד כי שגה בית המשפט קמא בקביעתו כי בקשת ההגנה להתערב בשיקול
דעתה של התביעה היא "מרחיקת לכת ואין לה על מה שתסמוך". לטענת ב"כ המערער,
מהפסיקה הרבה שהביא בפני בית המשפט קמא ניתן היה ללמוד כי ישנם מקרים, בהם
מתערב בית המשפט בשיקול דעתה של התביעה, וזאת חרף "חזקת התקינות". בית המשפט
קמא, שגה, אף בכך שחיפש שיקול זר או מניע פסול אצל המשיבה בהחלטתה להגיש כתב
אישום, בעוד שבהלכת פרץ נקבע כי ניתן במקרים מתאימים לבסס טענה לפגיעה בשוויון, גם
מבלי שתידרש, בהכרח, הוכחתו של שיקול זר, הפליה מכוונת וזדונית או חוסר תום לב מצד
הרשות.

עמדת המשיבה

15. המשיבה מבקשת לדחות את הערעור.

16. בהתייחס לדוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים, כפי שנטענה על ידי המערער, טענה
המשיבה, כי ההגנה מעצימה אמירה של בית המשפט העליון, שנאמרה בבג"צ 9131/05, בעניין
ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "**עניין ניר עם**"). המשיבה ביקשה
לאבחן את הנסיבות בהן נאמרו הדברים בפסק הדין שניתן בעניין ניר עם, בציינה, כי שם
המדובר היה בנסיבות ספציפיות, שאינן דומות למקרה שבפנינו.

17. בהתייחס לטענה לגבי העדרן של הנחיות ספציפיות בנוגע להפעלת שיקול הדעת של התביעה
באשר להגשת כתבי אישום בעבירה של איומים, נטען כי אין בהעדר הנחייה כזו כדי להעיד
כי רשויות התביעה עובדות בצורה לא תקינה. חזקת התקינות עומדת לרשות התביעה
בהיותה רשות מנהלית, מה גם שרשויות התביעה אינן עובדות בחלל ריק, על אף העדרה של
הנחייה ספציפית לעבירת האיומים.

לטענת המשיבה פרקליט המדינה הוציא הנחיה ביחס לשיקולים לסגירת תיק באין עניין
לציבור, (שמספרה 1.1) והנחיה נוספת, העוסקת בשיקול הדעת לסגירת תיק בעילה של חוסר
ראיות או העדר אשמה (הנחיה מס' 1.3). הנחיות אלה חלות על כל העבירות בדין הפלילי,
לרבות איומים, לא ניתן לצפות כי תהיינה הנחיות לגבי כל עבירה בנפרד ובמרבית העבירות

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

1   אכן אין הנחייה ספציפית. ב"כ המשיבה אישר כי כיום יש חשיבה לגבי שינויים בהנחיות
2   פרקליט המדינה, ובין היתר, תגובש הנחיה בנוגע לעבירת האיומים. עם זאת, לטענת
3   המשיבה, עצם העובדה שאין הנחיה ספציפית בעבירה מסוימת, אין בה כדי להעיד על כך
4   שרשויות התביעה מתנהלות בצורה לא תקינה, אלא ההיפך-רשויות התביעה נהנות מחזקת
5   התקינות המנהלית וכך גם במקרה הזה, של עבירת האיומים, לכן, כל עוד לא הוכח אחרת על
6   ידי ההגנה, ההנחה היא כי הרשויות פועלות במסגרת ההנחיה הכללית של סגירת תיקים
7   מחוסר עניין לציבור.

8
9   ב"כ המשיבה ציין עוד כי בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה, אליה הפנה המערער – 4.1002,
10   נכתב במפורש (בסעיף 4), כי "אין לדרוש או לצפות שתקבע מדיניות חקירה או תביעה לגבי
11   כל עבירה ועבירה". ב"כ המשיבה הסכים כי ראוי שבעבירות, כמו עבירת איומים תהא הנחיה
12   ספציפית, וזאת על דעת פרקליט המדינה, כפי שמפורט במכתבו לב"כ המערער, יחד עם זאת,
13   לגישתו, אין בהעדר הנחייה, כדי להביא למסקנה, לפיה רשויות התביעה עובדות בצורה לא
14   תקינה.

15
16   לגישת המשיבה, אין די בנתונים הסטטיסטיים, שהציג המערער בכדי לבסס מסד ראשוני של
17   אכיפה בררנית, שמשמעה אכיפה מפלה בין שווים. על המערער היה להוכיח, ולו בראשית
18   ראיה, שתשעים אחוז מהמקרים שנסגרו, עניינם דומה, או לפחות חלקם דומה, לעניינו של
19   המערער. לפי הנטען, לא ניתן לדעת איזה ראיות יש בתיקים שנסגרו והאם המקרים שנדונו
20   שם דומים למקרה שבפנינו, משום שהדבר לא נבדק. מהנתונים שהביא המערער, כפי שנמסרו
21   לו על ידי המשטרה, עולה כי מדי שנה מוגשים כ – 2000 תיקים בעבירת איומים כעבירה
22   יחידה. לטענת המשיבה לא יעלה על הדעת כי כל תובע ב – 2000 התיקים הללו צריך להתייצב
23   כל פעם בפני הערכאה שדנה בתיק, בית משפט שלום, לנמק את השיקולים שהוא קיבל באותו
24   תיק ספציפי, מאחר ואין הנחיה לגבי עבירת האיומים. לעמדת המשיבה, סדר הדברים הוא
25   הפוך, חזקת התקינות עומדת לרשויות התביעה וכל עוד נאשם לא מצביע על פגם בשיקול
26   הדעת המנהלי שהופעל במקרה הספציפי, אין להעביר את הנטל אל כתפי המדינה לנמק
27   ולהוכיח שהיא התנהלה בצורה תקינה באותו מקרה. עצם הצגת הנתונים, כשלעצמה, אין בה
28   די בכדי להעביר את הנטל אל כתפי המדינה לנמק שהאכיפה אינה בררנית. המערער לא עמד
29   בנטל המוטל עליו לשכנע כי התביעה התנהגה באופן מפלה ולא שוויוני. על מנת להיכנס לדלת
30   אמותיה של טענה של אכיפה בררנית היה על המערער להראות כי התביעה מתנהגת בצורה
31   מפלה בין אותה קבוצת שוויון. ההגנה לא הראתה ולא הציגה בפני בית המשפט את קבוצת
32   השוויון הזו. המשיבה מציינת, כי על כולם מוסכם שמתוך כל תיקי האיומים שנפתחו

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

במשטרת ישראל, הנסיבות של המעשים ושל העושים אינם זהים. ההגנה הייתה צריכה להראות שבמקרים בודדים לכל הפחות או, לשיטת המשיבה, בצורה שיטתית, התביעה מתנהגת בצורה מפלה עם אנשים שמצבם דומה למצבו של המערער. כל זה בהתייחס למועד הגשת כתב האישום בעניינו של המערער, שבו לא הוחלה ההנחיה בדבר הסדרים מותנים על התביעות.

19. המשיבה סבורה כי בחינת המקרה שעומד בפתחו, מלמדת כי רשות התביעה התנהגה והתנהלה בצורה תקינה, היה צורך להגיש את כתב האישום כנגד המערער והדברים נאמרים ביתר שאת מקום שלאותו מערער קיים תיק נוסף סגור מאין עניין לציבור, שעניינו עבירת איומים. לטענת המשיבה, בבואו של בית המשפט להעביר ביקורת על התנהלות התביעה בסוגיה שבפנינו, הביקורת היא ביקורת מנהלית, סדרי הדין וההראיה הינם שונים, ומאפשרים למשיבה להסתמך גם על ראיות, שאינן קבילות בבית המשפט בהליך הפלילי.

20. לעמדת המשיבה, גם לו היה ניתן לערוך הסדר מותנה, בעת הרלוונטית, הרי לא עמד המערער בתנאים, אשר בהתקיימם רשאי התובע להגיע להסדר מותנה. לפי הנטען ישנם תנאי סף והם: העדר עבר פלילי ב- 5 שנים אחרונות ושהעבירה היא מסוג העבירות המנויות בתוספת. אם שני התנאים האלה מתקיימים בוחן התובע את יתר התנאים. אחד מהתנאים שהתובע צריך לבחון הוא האם לאותו חשוד ניתנה הזדמנות בעבר, למשל בתיק דומה וכאן אנו רואים שבתיק דומה איים הנאשם בעבר במשרדי המועצה האזורית בשדה אליעזר, על אחד הפקידים. לא הוגש כתב אישום בהעדר עניין לציבור, ולא בשל העדר ראיות. מכאן, שגם אם היה ניתן לערוך הסדר מותנה, לא היה ראוי להגיע עם המערער להסדר כזה. הסבר זה הועלה בפני בית המשפט קמא וההגנה אף פנתה במהלך ניהול התיק הזה למשטרה בבקשה לקבל את החומר הנוגע לתיק הנ"ל ולבחון את עילת הסגירה שלו. (בהקשר זה הציגה המשיבה את פנייתו של הסנגור לקבלת חומר החקירה מהתיק הקודם ואת הודעת המתלונן). המשיבה הוסיפה, כי בפני התובעת, שהחליטה להגיש את כתב האישום, עמדה גם הודעת המתלונן, אשר הביע חשש מפני המערער.

21. המשיבה מפנה גם להחלטה שניתנה בבקשה לקבלת חומר החקירה שנדונה בבית המשפט קמא, ולנימוקים לדחיית הבקשה.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 17-04-22160 קמארי נ' מדינת ישראל

22. לאור המפורט לעיל, סבורה המשיבה כי התנהלות רשויות התביעה, עת שהחליטו על הגשת כתב אישום כנגד המערער, היא החלטה תקינה, מתבקשת ואין בה כל פגם המצדיק את התערבותו של בית המשפט בבואו לבחון את שיקול הדעת המנהלי שהופעל במקרה הזה.

מוסיפה המשיבה, כי גם בהנחה שהמערער היה מצביע על פגם, השאלה היא האם הפגם הזה מצדיק ביטולו של כתב האישום. בהקשר זה הפנתה המשיבה לפסק הדין שניתן ב"פרשת הרבנים" (ע"פ 7621/14 גוטסדינר נ' מדינת ישראל, (01.03.2017), (להלן: "פסק הדין בפרשת הרבנים"), שכן לעמדתה, טיעוני המערער באו לידי ביטוי בעונש עליו הסכימו הצדדים במסגרת ההסדר.

המשיבה סבורה בנוסף, כי את הטענות ביחס להנחיות היועץ המשפטי לממשלה, היה על המערער להעלות בפני בג"צ ולא בהליך זה.

תגובת ב"כ המערער לטיעוני המשיבה

23. בתגובה לטיעונים אלה, טען ב"כ המערער כי בפני בית המשפט קמא, לא עלתה בשום שלב, בשום אופן, ובשום צורה טענה כי הטעם שהצדיק את הגשת כתב האישום נגד המערער היה נעוץ בתיק סגור בעבירה דומה שנסגר כ- 7 שנים קודם לכן. בעקבות הגשת הודעתו של המתלונן בתיק שנסגר, הציג הסנגור את הודעת המערער באותו תיק, במהלכה הכחיש בתוקף שהיה מעורב באיזושהי אמירה מאיימת כלפי אותו מתלונן. המערער אף הפנה את החוקר לעד שהיה נוכח במקום ויכול היה לשפוך אור על המקרה, אך המשטרה לא גבתה כל עדות נוספת וסגרה את התיק מחוסר עניין לציבור. הסנגור מחה כנגד ניסיונה של המשיבה לבסס היום הסבר, שלא נטען בפני בית המשפט קמא, ולפיו העובדה שישנה תלונה כנגד המערער, שהוגשה 7 שנים קודם לכן, מבלי שמוצתה החקירה באותו תיק, היא כשלעצמה מספיקה על מנת לבסס הבדל ופער כל כך תהומי בין ההחלטה בעניינו לבין ההחלטה בעניינם של 90 אחוז מהמקרים, כפי שמורים אותנו הנתונים הסטטיסטיים.

24. ביחס לטענות המשיבה כנגד המסקנה שביקשה ההגנה להסיק מתוך הנתונים הסטטיסטיים, שב הסנגור והדגיש, כי הנתונים מלמדים על כך שהוגשו כתבי אישום בכ- 2000 תיקים. ישנם פי שבעה תיקים שנסגרו מחוסר עניין לציבור, המהווים כמעט 90 אחוז מהתיקים שבהם נמצאו ראיות להגשת כתב אישום. ההיגיון מורה כי בין התיקים הללו, שנסגרו מחוסר עניין לציבור, יש מגוון של נסיבות בעבירת איומים, והם כוללים גם מקרים חמורים יותר, של עבירות איומים שבוצעו "בנסיבות מחמירות", כפי שהוגדרו בטיעוניו לעיל. נתונים אלה,

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

- בהשוואה לנסיבות התיק דנן, מעבירים, לעמדת ההגנה את הנטל אל כתפי המשיבה, בפרט כשאין הנחיות וכשההגנה מצליחה להראות בכוחותיה הדלים את הנתונים הללו (לאחר שבמסגרת ההליך הפלילי סירבה המשיבה להמציא את הנתונים והם התקבלו לפי חוק חופש המידע). ב"כ המערער ביקש לדחות את טענת המשיבה לפיה, בכל תיק יאלץ התובע להציג בפני בית המשפט את כל הנתונים שהצדיקו הגשת כתב אישום, שכן ברור הוא שאם היה מדובר בתיק איומים בנסיבות מחמירות או בנאשם עם מאסר על תנאי, הטענה הזו לא הייתה נטענת כלל על ידי ההגנה, כפי שהיא לא נטענת במרבית התיקים שמוגשים בעבירת איומים.
- בתגובה לטענה לפיה אי קיומה של הנחיה אינו אומר שננקטה הפליה הדגיש הסגור את חשיבותן של ההנחיות והנימוקים שהובאו לכך בהנחית פרקליט המדינה. הוא הוסיף כי המערער עומד בתנאים שנקבעו בהנחית פרקליט המדינה בנוגע לשיקולים לסגירת תיק בהעדר עניין לציבור. לטענתו, אם טענת המשיבה, שדי לנו בהנחיות כלליות שמדברות על העדר עניין לציבור, הייתה נכונה, הרי שלא ברור מדוע ניתנו הנחיות ספציפיות על ידי היועץ המשפטי לממשלה, שעניינן המדיניות בעבירות של העלבת עובד ציבור וזילות בית המשפט. הוא גם הפנה לקריטריונים שנקבעו שם.
- לעמדת ההגנה, מדובר במקרה קלאסי של "הגנה מן הצדק", ויותר מכך הוא נוגע לדוקטרינת הביקורת המנהלית, שכן בשונה מ"פרשת הרבנים", שבה דובר על אכיפה מפלה בתוך אותה פרשה, הרי שכאן אנו עוסקים במדיניות, שנוגעת להפעלת שיקול הדעת בהגשת כתבי אישום בעבירה מהנפוצות במדינה. ההחלטה להגיש כתב אישום צריכה להיות סבירה, מידתית, כפופה לחובת הגינות מוגברת, היא חייבת לעמוד בדרישת תום לב שלטוני, והיא חייבת לאזן בין כל האינטרסים.
- ב"כ המערער הוסיף, כי ככל ותתקבל הטענה של התביעה (טענה שלא נטענה בפני בית המשפט קמא) שהשיקול של התביעה לחרוג מהמדיניות ולהגיש את כתב האישום היה נעוץ בקיומו של תיק קודם שנסגר, הרי שהאיזון הנכון ובחינת העניין במשקפיים מנהליות אינם מאפשרים קבלת עמדה זו, לאור פרק הזמן שחלף מאז סגירת התיק הקודם, עמדת המערער בחקירתו ואי מצוי החקירה. באשר לטענה כי עמדת המתלונן היוותה אף היא שיקול להגיש את כתב האישום, טען ב"כ המערער, כי טענה זו לא הועלתה בבית המשפט קמא. מעבר לכך, בתיק החקירה נמצאת עמדה מאוחרת יותר ושונה של המתלונן, כמו גם מזכרים לגבי התלבטותו האם להתלונן.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

28. בסופו של הדיון ומעבר לנדרש, לשיטתה, ביקשה המשיבה להפנות למספר הליכים, בהם הוגשו כתבי אישום בעבירת איומים כעבירה יחידה וזאת במהלך השנתיים האחרונות, גם לאחר שאפשר היה לערוך הסדרים מותנים. בטיעוניה התייחסה המשיבה לנסיבות ביצוע העבירה בכל אחד מההליכים הללו, אך כפי שטען ב"כ המערער, לא התייחסה לסוגיית נתוני "העושה", קרי, לא ברור האם במקרים אלה מדובר בנאשמים ללא הרשעות קודמות או תיקי חקירה שנסגרו.

29. עוד יש לומר, כי בטרם נזקקנו ליתן פסק דין זה, נעשה ניסיון לבחון בדיעבד את האפשרות לעריכת הסדר מותנה, והוברר כי הדבר נוגד את עמדתה העקרונית של המשיבה.

דיון והכרעה

30. כמפרט לעיל, בפי המערער מספר טענות, שלטעמו, היה בכל אחת מהן להצדיק את ביטול כתב האישום. טענות אלה מתמקדות בתקיפת שיקול הדעת של התביעה, בהחלטתה להעמיד לדין את המערער, בעבירה של איומים בלבד (ללא עבירות נלוות), בנסיבות ביצוע העבירה ונסיבות העושה. ב"כ המערער מבקש לקבוע כי המשיבה פעלה בהגשת כתב האישום, תוך אכיפה מפלה ופסולה, כך שהגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית, וזאת בגדר סעיף 149(10) לחסד"פ, בו עוגנה הדוקטרינה הפסיקתית של "הגנה מן הצדק". לחלופין ובנוסף, מבקש המערער כי בית המשפט יגיע לאותה מסקנה, מכוח סמכותו לבחון, על פי אמות מידה מנהליות, את התנהלות גורמי החקירה והתביעה, טרם הגשת כתב האישום.

ביקורת מנהלית בהליך הפלילי

31. בטרם אדון בטענות המערער המבוססות על קיומה של "הגנה מן הצדק", אומר כי על פי ההלכה הקיימת, כפי שיפורט להלן, בגדר סעיף 149(10), ניתן להעלות גם טענות מן המישור המנהלי כמו, באשר לסבירות שיקול הדעת של התביעה, ולכן, ומבלי לטעת מסמרות, אינני סבורה שיש הצדקה לפתיחת ערוץ נוסף של בחינת התנהלות התביעה, תחת כותרת של ביקורת מנהלית, בכל הנוגע לטענות מן הסוג שמעלה המערער. על כל פנים, ההכרעה בסוגיה זו איננה נדרשת במקרה שלפנינו, לאור המסקנה אליה הגעתי לאחר בחינת טענות המערער לכך שקמה לו בנסיבות העניין "הגנה מן הצדק".

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

32. בפסק הדין בעניין **ניר עם** נדחתה עתירה שהוגשה לבג"צ ואשר במסגרתה הועלו טענות כנגד ההחלטה להגיש כתב אישום כנגד העותרים, בשל קיומו של סעד חלופי. בית המשפט העליון דחה את העתירה בקובעו, בין היתר, כי איננו רואה צורך להידרש לשאלה האם הפגמים להם טענו העותרים, כולם או חלקם, (למשל הימנעות התביעה מלערוך להם שימוע טרם קבלת ההחלטה על הגשת כתב האישום; אי-פרסום מדיניות התביעה באשר להגשת כתבי אישום פליליים בגין ביצוע עבירות מנהליות; הגשת כתב האישום תוך חריגה מן המדיניות הנהוגה במקרים אלו; ההנחיות הפנימיות באשר להגשת כתבי האישום השתנו לאחר קרות האירועים נשוא כתב האישום), נכנסים תחת כנפיה של הדוקטרינה הידועה כ"הגנה מן הצדק". נפסק כי:

"בין אם מדובר בהגנה מן הצדק ובין אם מדובר בטענות שמחוצה לה, ניתן להעלותם בפני הערכאה הדיונית ...

בית הדין, בדונו בהליך הפלילי, וככל בית משפט פלילי, רשאי ומוסמך לדון לא רק בטענות המכוונות ישירות כנגד האישום הפלילי, אלא אף בהשגות על התנהלותן של רשויות המינהל טרם הגשתו של כתב האישום. כוללים אנו במסגרת זו הן את שלב החקירה והן את ההתנהלות של התביעה עד להגשתו של כתב האישום".

33. המערער סומך טיעונו על האמור לעיל ועל הדוקטרינה שפותחה על בסיס פסיקה זו (ראה מאמרו של **רענן גלעדי** "דוקטרינת הביקורת המינהלית בפלילים" וההתייחסות בפסק דין פרץ). יחד עם זאת, בפסק דין פרץ הושארה בצריך עיון השאלה האם כאשר נטענת טענת אכיפה בדרנית בשלב הגשת כתב האישום, ניתן לבחון את פעולת התובע בכלי הביקורת של המשפט המינהלי, בלא זיקה הכרחית למבחנים שנקבעו בגדרה של "הגנה מן הצדק". טענות המערער שם נבחנו, בסופו של דבר, במשקפי דוקטרינת "ההגנה מן הצדק".

34. סקירת הפסיקה מלמדת כי טענות כנגד שיקול הדעת המנהלי בהגשת כתב האישום נבחנות על ידי בתי המשפט בהליך הפלילי במסגרת דוקטרינת ה"הגנה מן הצדק", תוך יישום אמות מידה מן התחום המנהלי, מבלי שנעשה שימוש בדוקטרינת הביקורת המנהלית כטיעון נפרד ומובחן מההגנה זו. התייחסות זו, עולה בקנה אחד עם לשון הוראת סעיף 149(10) לחסד"פ, שהיא רחבה דיה להכיל מקרים בהם תחושת הצדק נפגעת מהמשך קיומו של הליך, עקב החלטה להגיש כתב אישום, שנתקבלה בניגוד לכללי

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

המנהל התקין ותוך הפליה פסולה. הדבר מתיישב היטב גם עם האמור בפסק הדין שניתן בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' ד"ר איתמר בורוביץ (נט(6) 776 (2005)):

"נמצא כי ההכרעה בשאלה, אם העמדתם לדין של חלק מן המעורבים בביצוע עבירה הינה בבחינת אכיפה חלקית מותרת או שמא בבחינת אכיפה בררנית פסולה, תהא לרוב תלויה (כפי שצוין בפרשת זקין [16]) בבירור השאלה אם הרשות הבחינה בין המעורבים על יסוד שיקולים ענייניים או שמא פעלה "...לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא" (שם). יסודו של כלל זה בהיגיון: כפי שכבר ציינו, החלטת בית-המשפט לבטל כתב-אישום מטעמי הגנה מן הצדק מותנית בכך שהחלטה להגישו פוגעת באופן חריף בתחושת הצדק וההגינות של בית-המשפט. כאשר הסיבה להפליה נעוצה בהתנהגות מכוונת וזדונית של הרשות, דבר קיומה של פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות הוא לכאורה גלוי וברור, בעוד שדבר קיומה של פגיעה כזאת הוא פחות מובן מאליו מקום שהרשות פעלה בתום-לב. עם זאת איננו רואים מקום לפסול את האפשרות – שמטבעה תהא נדירה ביותר – שההכרעה בשאלת קיומה של אכיפה בררנית פסולה תיגזר מנסיבות מיוחדות אחרות, ולא דווקא מן הקביעה שהחלטת התביעה התבססה על מניע זדוני או על שיקולים פסולים מובהקים. כך מתבקש מאופי הביקורת השיפוטית שמפעיל בית-המשפט לגבי החלטת התביעה להגיש כתב-אישום רק נגד חלק מן המעורבים בביצועה של עבירה. ובדומה לאמת המידה שעל-פיה בית-המשפט מנחה את עצמו לעניין ביקורתן של החלטות מינהליות אחרות, אף בביקורת החלטותיה של התביעה עשוי בית-המשפט לבטל כתב-אישום שהוגש – מטעמי הגנה מן הצדק – אם אכן שוכנע כי בנסיבותיו של המקרה הנתון ההחלטה להאשים את פלוני ושלא להאשים את אלמוני חורגת בבירור ממיתחם הסבירות" (ההדגשה לא במקור - א.ה.).

35. סבירותה של אכיפה חלקית מותנית בראש ובראשונה בעמידתה במבחנו של עקרון השוויון. על התביעה חלה חובה להפעיל את סמכויותיה תוך קיום שורת השוויון בין חשודים ונאשמים. (בהקשר זה ראה גם את ההתייחסות בפסק דינו של כב' השופט ע. פוגלמן בעניין פרץ (בפסקה 29)).

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

36. בפסק הדין שניתן ב"פרשת הרבנים" שניתן לא לפני זמן רב, לא הייתה דעה אחידה באשר להיקפה של ההגנה מן הצדק. כב' השופטת ד. ברק - ארז נימקה את עמדתה באשר ליישום ותחולת ההגנה, בין היתר, בביקורת המנהלית שמקיים בית המשפט בהליך הפלילי, במסגרת ה"הגנה מן הצדק", כדלקמן:

"... מדיניותו העדכנית של בית משפט זה היא שטענות של נאשמים כנגד החלטותיהן של רשויות התביעה יועלו ויבחנו בגדרו של ההליך הפלילי (ראו: בג"ץ 9131/05 ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית בע"מ נ' מדינת ישראל – משרד התעשייה המסחר והתעסוקה [פורסם בנבו] (6.2.2006); בג"ץ 2654/08 ז'ורבין נ' היועץ המשפטי לממשלה, [פורסם בנבו] פסקה 3 (10.6.2008); רענן גלעדי "דוקטרינת הביקורת המינהלית בפלילים" ספר אליהו מצא 529, 541-545 (2015)). בהתאם לכך, משהוחלט כי הפורום המתאים לדון בטענותיו של נאשם כנגד שיקול הדעת של התביעה בהגשת כתב אישום הוא ההליך הפלילי – יש לוודא כי ערוץ זה יהיה פתוח לכל הטענות שניתן היה להעלות בעבר בעניין זה בהליכי ביקורת שיפוטית בבג"ץ".

37. דומה, כי במסגרת דעה זו אומצה גישת הביניים, עליה דיבר המחבר רענן גלעדי, במאמרו שאוזכר לעיל, (בעמ' 549), לפיה, טענת ההגנה מן הצדק תורחב כך שתקלוט לתוכה, את כל כללי המשפט המנהלי, מבלי להיזקק לדוקטרינה נפרדת ומובחנת, של ביקורת כזו, לצד ה"הגנה מן הצדק".

38. כאמור, אין לפסול את האפשרות כי יתכנו מקרים, בהם יעשה שימוש בדוקטרינת הביקורת המנהלית בהליך הפלילי במובחן מסוגיית "ההגנה מן הצדק", אך אין אנו נדרשים לאפשרות זו, שכן כפי שיפורט גם בהמשך, בתי המשפט נוקטים, ממילא, באמות מידה מנהליות, בבוחן את שאלת קיומה של אכיפה בררנית או מפלה. בהקשר זה אין הבחנה בפסיקה בין טענות לאפליה בהחלטה להעמיד לדין את הנאשם, ביחס למעורבים אחרים באותה פרשה (שיקולי צדק במישור הפרסונאלי), לבין טענות במישור המנהלי הנוגעות לשמירה על שלטון החוק, כדוגמת הטענות עליהן נסוב ערעור זה.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

טענה מן הצדק

39. אין צורך להרחיב בהלכה המושרשת, שלפיה, טענה לאכיפה מפלה או בררנית, נכנסת לגדרה של "ההגנה מן הצדק" (ראה רע"פ 4562/11 מוחתסב נ' מדינת ישראל (07.03.2013)).

החלטה שלא להעמיד לדין אדם אחר המעורב באותה פרשה, החלטה שאיננה תואמת הנחיות העמדה לדין או חורגת ממדיניות עקבית בהקשר זה, עלולה להתפרש כמפלה ופסולה. יחד עם זאת, נפסק כי "... החלטת רשויות התביעה להעמיד לדין פלוני ולהימנע מהגשת כתב אישום נגד אלמוני, החשוד במעורבות באותה פרשה, אינה מלמדת, בהכרח, על קיומה של אכיפה בררנית. על הטוען לכך להראות כי ההבחנה בין החשודים המעורבים באותו אירוע מבוססת על שיקולים זרים, גישה שרירותית, מטרה פסולה, וכיוצא באלה דברים... הטוען לאכיפה בררנית אינו חייב להצביע על מניע פסול, העומד ביסוד החלטתה של הרשות בנושא ההעמדה לדין, וגם אם הרשות התנהלה בתום לב, עשויה התנהלות מעין זו להיות נגועה באפליה פסולה..." (רע"פ 7659/15 הרוש נ' מדינת ישראל (20.04.2016) וראה גם רע"פ 8027/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.05.2018)).

בפסק הדין שניתן בפרשת הרבנים סקר בית המשפט העליון בהרחבה את התפתחותה של הדוקטרינה המבוססת על ה"הגנה מן הצדק" ואת השלבים לבחינת הטענה, בהתאם להלכת בורוביץ'. דומה, כי על פי כל הגישות, קבלת הטענה מוגבלת למקרים חריגים, אולם אין להגבילה למצבים שבהם הוכח כי התביעה פעלה מתוך מניע פסול או שיקולים לא ענייניים. המחלוקת בין הגישות נוגעת בעיקר לשאלה האם ניתן להסתפק באפליה תוצאתית, כמקימה הגנה מן הצדק בדין הפלילי (ראה בהרחבה בפסק דינה של כב' השופטת ד. ברק ארז בע"פ 5975/14 אגבריה נ' מדינת ישראל (31.12.2015)), לעומת העמדה שהובאה מפי כב' השופט י. עמית בפרשת הרבנים ובפסק דין אגבריה לעיל.

יש לציין כי בפרשת הרבנים לא הייתה מחלוקת לגבי המסקנה, וגם לשיטתו של כב' השופט עמית, משקלן המצטבר של שתי הטענות המובחנות שהועלו שם - השתק והפליה, עלה כדי פגם שעוצמתו הצדיקה קבלתה של טענת ההגנה מן הצדק.

40. לאחר שבחנתי את טענות המערער, אני סבורה, כי בהתאם להלכה הפסוקה, ובשים לב לגישות המפורטות לעיל, יש לקבל את טענות המערער, לפגם שנפל בהחלטה להעמידו לדין, פגם שיש בו להביא לביטול כתב האישום, שהוגש כנגדו.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

41. כידוע, הנטל מוטל על המבקש/הנאשם לשכנע כי קמה לו הגנה מן הצדק. בכלל זה, מוטל עליו להוכיח את התשתית העובדתית הדרושה לשם קבלת טענתו, לקיומה של אכיפה מפלה, שבגינה הגשת כתב האישום, או המשך בירור המשפט, נוגד את תחושות הצדק וההגיונות. בבואו לשכנע את בית המשפט, לקבל את טענתו, ניצבת בפני הנאשם משוכה גבוהה. עליו להתגבר על "חזקת התקינות" של המעשה המנהלי, כשהוא נמצא בדרך כלל בנחיתות ראייתית, שכן העובדות או המסמכים, עליהם הוא מבקש לסמוך מצויים ברובם של המקרים בידי התביעה או נוגעים לשיקול דעת גורמי התביעה (ראה ספרו של ישגב נקדימון, הגנה מן הצדק (מהדורה שנייה, 2009) עמ' 482).

"כידוע, לרשות המינהלית עומדת חזקת התקינות המינהלית, שלפיה מוחזקת היא כמי שפעלה כדין – כל עוד לא הוכח אחרת (בג"ץ 8756/07 עמותת "מבוי סתום" נ' הוועדה למינוי דינים, [פורסם בנבו] פסקה 43 (3.6.2008)). על-מנת להפריך חזקה זו, על הנאשם הטוען לאכיפה ברחיבה לנסות לסותר ולתקוף כי בוצעה לכאורה הבחנה לא ראויה בין מי שנתונים הרלוונטיים שווים. משעה שהוצג בסיס ראיתי כאמור, מתערערת חזקת התקינות והנטל יעבור אל כתפי הרשות המינהלית, אשר תתבקש להוכיח כי האכיפה – אף שהיא נחזית ברחיבה על-פני הדברים – התבססה על שיקולים ענייניים בלבד, שיש להם משקל מספיק כדי לבסס עליהם את החלטתה (עניין זקין, בעמ' 308; עניין פלוני, פסקה 37)" (סעיף 38 לפסק דינו של כב' השופט ע. פוגלמן בעניין פרץ).

42. משכך, אם הרים הנאשם את הנטל הראשוני הרובץ על שכמו, על ידי המצאת ראיות המבססות, לכאורה, את טענתו לאכיפה ברחיבה, יכול והנטל יועבר אל כתפי המאשימה לסתור את טענתו. כך למשל נפסק כי כאשר ההחלטה להעמיד לדין את הנאשם סוטה מהנחיות מנהליות, על המאשימה לנמק ולהרים את הנטל להוכיח כי ביסוד החלטתה קיימים טעמים סבירים וראויים (ראה ע"פ 106/17 פלונים נ' מדינת ישראל (30.01.2018), להלן: "פסק דין פלונים"). ההנחה היא כי על הרשות לפעול על פי הנחיות מנהליות המתוות את שיקוליה, ואם ישנם טעמים שהצדיקו כי תנהג אחרת, עליה להצביע עליהם.

בעניין פלונים טען אחד המערערים, כי העמדתו לדין בעבירה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, אינה תואמת את "הנחיות פרקליט המדינה, מס' 2.17 – מדיניות התביעה בהעמדה

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

- 1 לדין של נהגים המנהלים מרדפים בכביש". טענתו התקבלה. נקבע כי הנחיה זו גובשה לאחר
2 שהתברר כי קיים חוסר אחידות במדיניות התביעה ביחס לסעיף האישום, בעניינם של
3 נהגים הנוהגים בפראות, והיא קובעת שני קריטריונים מצטברים להעמדה לדין בעבירה של
4 סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, שבלעדיהם, על התביעה לייחס לנאשם עבירה חמורה פחות
5 (מעשי פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338 לחוק העונשין). נפסק באותו עניין כי **"... המשיבה לא**
6 **נימקה מדוע פעלה בניגוד להנחיות פרקליט המדינה ולא הרימה את הנטל להוכיח כי**
7 **ביסוד החלטתה קיימים טעמים סבירים וראויים"**, לכן ההעמדה לדין בעבירה זו מהווה
8 "אכיפה סלקטיבית" ופוגעת בזכות לשוויון בפני החוק. המערער זוכה מביצוע העבירה של
9 סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה והורשע חלף זאת בעבירה לפי סעיף 338 לחוק.
10
11 43. העדרן של הנחיות מפורשות, איננה חוסמת את דרכו של הנאשם להצביע על מדיניות, שעל
12 פיה נקטה הרשות באופן עקבי ורצוף, וסטייה ממנה, אף היא עלולה להעביר את הנטל אל
13 כתפי הרשות לסתור את האפשרות כי מדובר באכיפה מפלה.
14
15 44. באשר לרף שעל הנאשם לעמוד בו בכדי להרים את הנטל הראשוני המוטל עליו נקבע בעניין
16 פרץ (ברוב דעות), כי על הנאשם להראות, שלאורך זמן ובאופן שיטתי (או קרוב לכך) קיבלו
17 הרשויות המינהליות במקרים דומים החלטות שונות מאלה שנתקבלו במקרה שלו (סעיף 4
18 לפסק דינו של כ' הנשיא א. גרוניס). עמדה זו התבססה, בין היתר, על הנימוק, שעל אף
19 שהחומר הרלוונטי מצוי בידי הרשות, בדרך כלל, לנאשם יכולה להיות גישה אליו באמצעות
20 ההליך הפלילי. לכן, למעט במקרים בהם אין לנאשם כל גישה לחומר הדרוש לו, לא מספיק
21 להצביע על מקרים בודדים בהם נהגה הרשות אחרת, בכדי להעביר את הנטל לרשות להוכיח
22 כי לא התקיימה אכיפה בררנית. (ראה סעיף 4 לפסק דינו של כ' השופט ס. ג'ובראן).
23
24 45. על פי ההלכה, אין מכבידים על הנאשם, יתר על המידה בשלב בו עליו להרים את הנטל
25 הראשוני, הנדרש ממנו, בכדי להעביר את הנטל אל כתפי המאשימה, וישנה זיקה, כמפורט
26 לעיל, בין האפשרות שיש לנאשם לגשת אל החומר הרלוונטי להוכחת טענתו, לבין מידת
27 ההוכחה שתידרש ממנו.
28
29 46. בענייננו, הציג המערער תשתית סטטיסטית, ממנה ניתן ללמוד על מדיניות הענישה בעבירות
30 איומים, כשהן מבוצעות ללא עבירה נלווית. המידע שקיבל המערער באמצעות חוק חופש
31 המידע, מצביע באופן ברור על מדיניות שיטתית ועקבית של הרשות. במהלך תקופה של כ-
32 חמש השנים, (שלגביה התקבלו הנתונים), נסגרו תיקי החקירה בעבירות איומים בלבד,

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

מחוסר עניין לציבור ורק במיעוטם של המקרים (כ- 7% מכלל תיקי החקירה, לרבות אלה בהם לא נמצאו די ראיות), הוגשו כתבי אישום.

47. מקובלת עלי טענת המערער כי נפלה טעות בהתייחסותו של בית המשפט קמא לנתונים שהוצגו בפניו. הטבלה מתייחסת למספר תיקי החקירה שנפתחו, מספר התיקים שנסגרו מחוסר עניין לציבור ומספר התיקים בהם הוגשו כתבי אישום. הפער הלא מוסבר בטבלה, יכול להיות נעוץ, אך בתיקי חקירה שנסגרו מעילות אחרות (קרי, העדר אשמה, היעדר ראיות מספיקות). יוצא כי הוגשו כתבי אישום ב- 7 אחוז לערך מכלל תיקי החקירה בעבירה של איומים בלבד ובכ- 12% מהתיקים בהם היו ראיות להגשת כתב האישום. עדיין מדובר באחוז נמוך מאד, המלמד על מדיניות האכיפה בעבירה זו.

48. צודק בא כוח המערער גם בטענתו, כי הנתונים הללו מתייחסים לעבירות איומים בלבד, שאינן דווקא מן הרף הנמוך, כלומר, גם כאלה שבהן יש נסיבות מחמירות: למשל איומים שהושמעו כלפי בן/בת זוג, תוך שימוש בנשק חם או קר, או על ידי מי שבעברו הרשעות קודמות וכיוצ"ב. על רקע האמור, יש להניח כי אחוז התיקים בהם הוגשו כתבי אישום, מבלי שהיו נסיבות מחמירות מבחינת נסיבות המקרה או מיהות העושה, נמוכים בהרבה, אם בכלל.

49. המשיבה טענה כי המערער לא הוכיח מה הייתה המדיניות ביחס לקבוצת השוויון. דומה כי המפורט לעיל מבטא מדוע יש לדחות טענה זו. ראשית, ניסיונו של המערער לקבל פרטים מדויקים יותר לגבי המקרים בהם נסגרו תיקי איומים בלבד מחוסר עניין לציבור או הוגשו כתבי אישום, נבלם על ידי המשיבה. שנית, מבלי להמעיט מחומרת המעשה שביצע המערער ומילות האיום הבוטות שהשמיע, לא מתקיימות במקרה שלפנינו, אותן נסיבות מחמירות, כדוגמת אלה עליהן הצביע המערער בהודעת הערעור. למערער אין גם עבר פלילי. מכאן, שלו היה המערער יכול להביא נתונים טובים יותר לגבי קבוצת השוויון שלו, קרוב לוודאי שנתונים אלה היו מובהקים יותר מן הנתונים שהמציא, ואשר חלקם, יש להניח, מתייחסים למקרים חמורים יותר ולחשודים בעלי עבר פלילי.

50. לאחר שהעלה המערער את טענותיו בפני בית המשפט קמא, ניתנה למשיבה שהות לבדוק את הנתונים ולהגיב עליהם וכך עשתה בטיעון כתוב, ארוך ומפורט. המשיבה עמדה על כך שפעלה על פי ההנחיות הכלליות לגבי העמדה לדין וטענה כי אין די בנתונים הסטטיסטיים, כשלעצמם, בכדי להצביע על אכיפה בררנית. המשיבה לא התמודדה עם המסקנה הנלמדת

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

מאותם נתונים ולא ביקשה לאבחן את עניינו של המערער, בשום דרך, מעניינם של נאשמים
אחרים, שההליכים בעניינם נסגרו מחוסר עניין לציבור.

51. בשלב הדיון בערעור העלתה המשיבה נימוקים ענייניים, שלעמדתה, הצדיקו במקרה זה
הגשת כתב האישום. נימוקים אלה הועלו לראשונה בפנינו ודינם להידחות, ולו משום כך.
כשם שעל הנאשם לפרוס את התשתית העובדתית עליה הוא נסמך בפני הערכאה הדיונית
(להבדיל מהאפשרות להעלות את הטענה, השמורה לו גם בשלב הערעור), כך גם מצופה מן
המשיבה כי תביא את כל הנימוקים והעובדות, באמצעותם היא מבקשת לבסס את טיעוניה,
בפני בית המשפט, בעת שהוא דן בבקשה, באופן המאפשר לנאשם להתמודד איתם. גם לגופו
של עניין, אני סבורה כי אין לקבל הנמקות אלה, אשר דומה כי ניתנו במחשבה בדיעבד, כדי
להתמודד עם הטענה שהגשת כתב האישום במקרה הנוכחי, איננה תואמת את מדיניות
האכיפה בעבירת האיומים.

52. המשיבה טענה כי בעת הגשת כתב האישום נלקחה בחשבון עמדת המתלונן, אשר דיווח מיד
לאחר המקרה כי הוא חושש מפני המערער. נימוק זה כלל לא עלה בפני בית המשפט קמא,
ולא בורר עובדתית. כאמור, לגרסת המערער, המתלונן הביע עמדה שונה. יתרה מכך,
במכתב מיום 8.9.14 (שצורף להודעת הערעור), נדחתה בקשת המערער לבטל את כתב
האישום. בין היתר, ונוכח טענת המערער כי המתלונן איננו חפץ בהמשך ההליך, השיבה לו
העומדת בראש שלוחת התביעות בצפת כי עמדת המתלונן אמנם חשובה אך האינטרס
הציבורי גובר על האינטרס האישי של המערער. כלומר, לא ניתן לקבל את הטענה כי עמדת
המתלונן היא שעמדה לנגד עיני המשיבה, בהחלטה להגיש את כתב האישום.

53. גם הטענה לקיומו של תיק חקירה דומה, שנסגר בשל העדר עניין לציבור, איננה יכולה
להתקבל. גם בהקשר זה, הטיעון לא הועלה בפני בית המשפט קמא ולא נבחן לגופו. מעבר
לכך, יש ממש בטענה כי קשה לראות כיצד תיק שנסגר כ- 7 שנים לפני האירוע, בעקבות
חקירה שלא מוצתה כראוי, יכול להוות שיקול מכריע בהחלטה להעמיד לדין את המערער.

54. בשלב הערעור, הפנתה המשיבה לכתבי אישום שהוגשו בעבירת איומים בלבד (כולם הוגשו
לבית משפט השלום בקרית שמונה), כראיה לכך שמוגשים כתבי אישום בעבירה הנ"ל, שלא
בנסיבות מחמירות. ראשית, לפחות באחד המקרה (איומים על עיתונאית, בשל האופן בו
מילאה את תפקידה), קיים אינטרס ציבורי מיוחד להגיש כתב אישום, הנובע מהרצון להגן
על חופש הביטוי ולהבטיח את מלאכתה של התקשורת. ביחס ליתר המקרים, כפי שציין

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

ב"כ המערער, לא הצהירה המשיבה כי מדובר בנאשמים חסרי עבר פלילי, כמו המערער, כך שיתכן שאינם משתייכים לקבוצת השוויון שלו. ממילא, באין הסבר לגבי הנימוקים להגשת כתבי האישום כנגד אותם נאשמים, לא עלה בידי המשיבה לשכנע, כי לא הייתה מדיניות המתווה סגירת תיקים מן הסוג שבו הואשם המערער, בעילה של אין עניין לציבור, לגבי נאשמים חסרי עבר פלילי או תיקים תלויים נוספים, כפי העולה לכאורה מן הנתונים הסטטיסטיים.

העדרן של הנחיות ספציפיות

55. דומה כי לא ניתן להטיל ספק בחשיבות שיש להתוויית מדיניות של חקירה ותביעה בתחום העונשין, מדיניות אשר תנחה את היחידות השונות הפועלות ברחבי המדינה, בתחומים שונים, כיצד לפעול לשם אכיפת החוק, וזאת כדי ליצור מדיניות שוויונית (ראה בהקשר זה בספרה של דפנה ברק ארז, משפט מנהלי, כרך א' בעמ' 227 ואילך). הרציונל העומד מאחורי השאיפה ליצור מדיניות מרכזית פורט בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה (הנחיה 4.1002): בהעדר מדיניות מרכזית קיימת אפשרות שתהייה השקפות שונות בשאלה האם יש עניין לציבור בחקירתו של מקרה מסוים, בין גורמי משטרה שונים הפזורים ברחבי הארץ, אנשי פרקליטות במחוזות שונים, או אף בין קצין משטרה לבין התובע, שאמור להחליט בהמשך האם לסגור את התיק.

56. ההנחיה לעיל קובעת אמנם כי אין לצפות שתיקבע מדיניות חקירה ותביעה לגבי כל אחת מן העבירות, אך מדגישה כי קיימות עבירות, שבהן יש צורך וטעם מיוחד לקביעת מדיניות מרכזית, בהן יש מקום נרחב יותר לשיקול של עניין לציבור.

כמפורט לעיל, ביחס לעבירת האיומים לא נקבעה הנחיה ספציפית, אך בעקבות פניית בא כוחו של המערער, עו"ד תומר שוורץ, לפרקליט המדינה, הוחלט כי ראוי אכן להוציא הנחיה כזו והיא נמצאת בשלבי גיבוש.

57. לטענת המשיבה היא פועלת ופעלה גם במקרה הנוכחי על פי ההנחיה הכללית הנוגעת לסגירת תיק בשל היעדר עניין לציבור. ראשית, ככל הנראה יישום הנחיה זו על תיקי איומים בלבד, (יתכן גם בנסיבות חמורות יותר), הביאה לסגירתם של מרבית התיקים בהעדר עניין לציבור והמשיבה לא הסבירה, כיצד הנחיה זו הובילה להעמדת המערער לדין, להבדיל מאותם תיקים. הקריטריונים המנחים בהנחיה הרלוונטית נוגעים לחומרת המעשה,

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

נסיבותיו האישיות של החשוד, נסיבותיו האישיות של קורבן העבירה ושיקולים מוסדיים שונים, כמו מגבלת כוח אדם. לא ברור מטיעוני המשיבה איזה פרמטר מכל אלה הביא להגשת כתב האישום, כאשר מתוך הנתונים עולה כי העבירה שבוצעה על ידי המערער לא הייתה ברף הגבוה של החומרה מבחינת נסיבותיה, וגם נסיבות העושה או מצב המתלונן, היו צריכים להטות את הכף לטובת סגירתו של התיק.

58. תמיכה וחיזוק למסקנה זו ניתן למצוא במקרים בהם גובש הסדר מותנה בעבירות איומים, לאחר שהדבר התאפשר מבחינה חוקית. ב"כ המערער הפנה למקרים חמורים פי כמה מזה שלפנינו, בהם אושר הסדר מותנה, וניתן להניח כי הקריטריונים שהופעלו במקרים אלה דומים, או אף זהים, לאלה שהביאו בעבר לסגירת התיקים בשל העדר עניין לציבור.

בגדר מקרים אלה, נסתיימו בהסדרים מותנים, מקרים בהם הופנו איומים כלפי עובדת בנק, איומים חוזרים ונשנים כלפי רופאים וטרינריים במרפאתם, איומים על רקע ויכוחים בכביש או תאונות דרכים, איומים שהושמעו בפני שוטר וכלפי שוטר ועוד מקרים שבוצעו בנסיבות חמורות מזה שלפנינו. לדוגמא: בתאריך 6.6.17 אושר הסדר למי שאיים על אחרים לפגוע בהם, לאחר שסרבו לעזוב מקום בו שהו, כשהם ישובים ברכב. הנאשם שם החל לצלם אותם בטלפון כשהוא אוחז בידו נרתיק ובו אקדח. כחלק מן הנימוקים להסדרים המותנים הללו, צויין שלנאשמים אין עבר פלילי בחמש השנים האחרונות, אין להם תיקים תלויים ועומדים ונסיבות המקרה אינן חריגות בחומרתן.

מקרים אלה ועוד 50 מקרים אליהם הפנה הסנגור בהודעה משלימה, מלמדים כי במקרים חמורים לאין שיעור מעניינו של המערער אושרו הסדרים מותנים והם הוגדרו ככאלה שבוצעו בנסיבות שאינן חריגות בחומרתן. גם הפרמטרים הנוגעים להיבט האישי של הנאשמים מצביעים על כך שתיק חקירה שנסגר 7 שנים לפני הארוע, (כאמור, מבלי שמוצתה בו החקירה כראוי), לא היה חוסס דרכו של המערער מפני הסדר מותנה.

59. על פי ההלכה, לתביעה נתון שיקול דעת רחב בהחלטותיה בסוגיית ההעמדה לדין, שהן החלטות המצויות בליבת שיקול דעתה המקצועי. "כפועל יוצא מכך וממעמדה של התביעה ככלל, הכירה פסיקתנו בקיומו של מתחם סבירות רחב בהחלטות בדבר העמדה לדין, וכנגזר מכך נקבע שמדיניות ההתערבות בעילת חוסר סבירות בהחלטות מעין אלה היא מצומצמת" (בג"ץ 3405/12 פלונית נ' מדינת ישראל, (30.12.2012)). בנוסף, כידוע, בית המשפט איננו מחליף את שיקול דעתה של הרשות, בשיקול דעתו, כשהוא בוחן את

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

החלטותיה באמות מידה מנהליות, אלא בודק האם נפל בהן פגם, המצדיק התערבותו.

על אף האמור, הצטברותן של הנסיבות, נתונים סטטיסטיים מובהקים המלמדים על מדיניות אכיפה עקבית לצד העדר הנחיות ספציפיות, בנוגע לעבירה שאין חולק היום כי מוטב לו היו נקבעות לגביה הנחיות העמדה לדין, מבססים את המסקנה כי בענייננו נעשתה אכיפה בררנית, מפלה ושרירותית.

60. נוכח הקביעה כי נפל פגם בהתנהלות התביעה, בהיות ההחלטה להעמיד לדין את המערער בעבירה של איומים בגדר אכיפה מפלה, על בית המשפט לשקול מהו הסעד המתחייב מכך. עמדתי היא, (כפי שהוחלט בעניין פלוניס), כי התגובה להעמדה לדין שהיא שרירותית ומפלה בנסיבות העניין ולאור תכליתה של הדוקטרינה, צריכה לבוא לידי ביטוי בביטול כתב האישום. לכן, לו תשמע עמדתי, נורה על קבלת הערעור, על ביטול כתב האישום שהוגש כנגד המערער ועל זיכויו מן העבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

61. בשולי פסק הדין אבהיר, כי פסק דין זה ניתן הן לאור העדר קיומה של הנחיה מאת רשויות התביעה לגבי השיקולים להגשת כתב אישום בעבירת איומים כשהיא עומדת לבדה, הן לאור הנתונים הסטטיסטיים, עליהם הצביעה ההגנה ואשר לימדו על מדיניות ההעמדה לדין בה נוקטות רשויות התביעה בכגון דא, וכן בהינתן נסיבות העושה והמעשה. ברי, כי אין באמור בפסק דין זה כדי למנוע מהמשיבה לפעול להעמדה לדין בעבירת איומים בלבד, מקום בו תגובש הנחיה מתאימה או יחול שינוי במדיניותה או בהתקיים נסיבות עושה או מעשה שונות מענייננו.

ל. ה. א.

אסתר הלמן, שופטת, סגנית נשיא

השופטת יפעת שטרית:

מסכימה

י. שטרית, שופטת

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 יוני 2018

ע"פ 22160-04-17 קמארי נ' מדינת ישראל

השופט סאאב דבור:

מסכים.

סאאב דבור, שופט

הוחלט, אפוא, פה אחד כאמור בפסק דינה של השופטת הלמן, לבטל את כתב האישום שהוגש כנגד המערער וכפועל יוצא מכך לזכותו מן העבירה שיוחסה לו.

ניתן והודע היום ו' תמוז תשע"ח, 19/06/2018 במעמד הנוכחים.

סאאב דבור, שופט

יפעת שיטריט, שופטת

אסתר הלמן, שופטת
ס. נשיא

הוקלד על ידי מורן דואייב